

Olli Immonen ps

Kirjallinen kysymys lasten ja nuorten poliittisesta hyväksikäytöstä päiväkodeissa, peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa

Eduskunnan puhemiehelle

Tiedotusvälineissä on viime aikoina uutisoitu siitä, kuinka lapsia ja nuoria valjastetaan pienestä pitäen mielenosoituksiin ilmastonmuutosta vastaan kesken päivähoito- ja koulupäivien. Verovaroin ylläpidetyissä päiväkodeissa, peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa on ollut havaittavissa poliittisesti väritynyttä ilmasto- ja ympäristökasvatusta.

Panu Pihkalan raportissa "Ilmastoahdistus ja sen kanssa eläminen" (MIELI Suomen Mielenterveys ry, 2019) todetaan muun muassa seuraavaa: "Lukiolainen kertoo, että on niin syvästi ahdistunut ilmastonmuutoksesta, että on saanut mielialalääkkeitä oireiden hoitoon". Pihkalan raportin mukaan Suomessa yleinen huoli ilmastonmuutoksesta on kasvanut etenkin nuorten keskuudessa. Erityisen altistuneita ja haavoittuvassa asemassa ilmastoahdistukselle ovat psyykkisen käsittelykapasiteettinsa kannalta lapset ja nuoret.

Vanhemmilta on tullut huolestunutta palautetta, kuinka opettajat pelottelevat lapsia ja nuoria järjestelmällisesti ilmastokatastrofilla. Lapsilla ja nuorilla on oltava oppimisrauha, eikä heihin saa lietsoa ilmastopelkoa, joka voi aiheuttaa ahdistusta ja masennusta. Lapsia ja nuoria ei saa traumatisoida ilmastonmuutosideologian nimissä — pelottelu ihmiskunnan tuholle ja toivottomalla tulevaisuudella on lopetettava.

Ilmastonmuutoskysymys on poliittinen kysymys muiden joukossa. Se näkyy muun muassa siinä, että eri puolueiden välillä vallitsee ilmastopoliittisia näkemyseroja. Julkisuudessa ilmastonmuutospelkoa lietsovat erityisesti tietyn aatesuuntauksen omaavat poliitikot ja osa johtavista tiedotusvälineistä. Ilmastokeskustelun taustalla vaikuttavat myös erilaiset lobbarit sekä ilmastobisneksistä hyötyvät tahot.

Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteissa (OPS) todetaan, että perusopetuksessa eri oppiaineiden opetuksen tulee olla poliittisesti sitoutumatonta. OPS on peruskoulussa tapahtuvan opetuksen valtakunnallinen ohjesääntö. Koulutusjärjestelmän tehtävä ei ole lasten ja nuorten poliittis-ideologinen ohjaaminen ja käännäyttäminen. Korkean auktoriteetin omaavat opettajat eivät saa manipuloida lapsia ja nuoria eivätkä käytä heitä poliittisesti värittyneen ilmastonmuutosideologian edistämisen välikappaleina.

Lasten ja nuorten hyväksikäyttö politiikanteon työvälineinä ei ole historiallisesti uusi ilmiö. Heitä on aikaisemminkin käytetty hyväksi erilaisten poliittisten tarkoitusperien eteenpäin viemises-

Kirjallinen kysymys KK 107/2019 vp

sä. Neuvostoliitossa asetettiin esikuvaksi pikku pioneeri, joka nousi jopa omia vanhempiaan vastaan. Tuhannet neuvostolapset seurasivat tätä vallankäyttäjien luomaa sankaria kohti uutta uljasta maailmaa. Maon Kiinassa punainen kirja oli kohdistettu nimenomaan nuorille. Pol Potin punahmerien varsinaisina käskyläisinä toimivat nuoret.

Konkreettiset ympäristöongelmat uhkaavat jäädä poliittis-ideologisen ilmastonmuutospelottelun varjoon. Aihe on politisoitu tavalla, joka ei enää välttämättä palvele ongelmien ratkaisemista. Aikuisten organisoimissa lasten ja nuorten mielenilmauksissa otetaan harvoin kantaa esimerkiksi ympäristön ja valtamerien saastumiseen, kehitysmaiden väestön liikakasvuun, luonnonvarojen ehtymiseen tai globaaliin muuttoliikkeeseen, joka kiihdyttää ympäristötuhoa ja tekee sen ratkaisurytykset pahimmillaan mahdottomiksi. Korkean kulutustason Eurooppaan saapuvat kehitysmaalaiset moninkertaistavat tullessaan hiilijalanjälkensä.

Ilmastonmuutoskeskustelua käydään yhteiskunnassa vahvasti tunteellisella tasolla, ja usein näkökulmat ovat varsin yksipuolisia ja mustavalkoisia. Ilmasto- ja ympäristökasvatuksessa tarvitaan tunteisiin vetoavien yksinkertaistamisten sijaan perusteltua tietoa ja suhteellisuudentajua. Asiat on asettava oikeisiin mittasuhteisiin.

Lasten ja nuorten valjastaminen politisoituneeseen ilmastonmuutosaktivismiin kesken päivähoito- ja koulupäivien on edesvastuutonta ja pahimmillaan lapsia ja nuoria traumatisoivaa. Poliitikantekoon painostaminen on myös ristiriidassa voimassa olevan opetussuunnitelman perusteiden kanssa. Opetuksen on oltava poliittisesti sitoutumatonta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kuinka hallitus aikoo puuttua lasten ja nuorten poliittiseen hyväksikäyttöön kesken päivähoito- ja koulupäivien ja

miten se aikoo jatkossa varmistaa, että kasvatus ja koulutus on poliittisesti sitoutumatonta?

Helsingissä 10.9.2019

Olli Immonen ps